

De Vereniging Zaans Erfgoed heeft in 2021 haar vergaderingen gedeeltelijk online gehouden. De covid/corona beperkingen hielden in dat we een aantal activiteiten niet fysiek konden organiseren. Ook door ziekte hadden we beperkingen in wat we konden oppakken. Toch hebben we 10 bestuursvergaderingen kunnen houden, en kwamen er soms toch werkgroepen (Advies, Documentatie en Meldpunt bedreigd Erfgoed; Wederopbouw Architectuur; Maritiem en PR) bijeen.

Al met al kijken we terug op een mooi en productief monumentenjaar.

Jubileum

We vierden ons 60-jarig bestaan op 30 oktober met een jubileumledenvergadering, die werd gehouden in de Hervormde Kerk te Wormerveer.

Jan Krijt hield daarbij een prachtige lezing over *Zaanse Werven, Windmolens en Wetenschap*. Ron Kiburg werd voor zijn enorme inspanningen – als voormalig voorzitter en trekker van werkgroep Maritiem – middels een zilveren speld benoemd tot Lid van Verdienste.

Speciale aandacht was er voor Henk Bouman - voormalig voorzitter van de Vrienden van het Zaanse Huis en jarenlang lid van de PR-werkgroep - en Joop Knijnenberg – voormalig voorzitter van Zaans Industrieel Erfgoed. Beiden hebben bergen werk voor het Zaans Erfgoed verzet en zijn inmiddels dik in de tachtig. Het erelidmaatschap van onze vereniging en de bijbehorende gouden speld kwamen hen dan ook toe. Na afloop van de bijeenkomst liep iedereen naar de Zaanbocht, waar Joop en Henk de speciaal voor hen in het geheim gemozaïekte Social Sofa mochten onthullen. Daarmee is de Zaanstreek een prachtig Zaans Erfgoed-monument rijker - een blijvend eerbetoon aan Henk Bouman en Joop Knijnenberg.

Erfgoedkanjers in beeld

Het jubileumjaar was voor ons eveneens aanleiding om met erfgoedvertegenwoordigers in gesprek te gaan over de waarde van onze vereniging. Hiervan werden opnamen gemaakt die op onze website worden geplaatst.

Ook gaven we een interview aan het Noord Hollands Dagblad en werden we uitgelicht in een artikel - getiteld *Erfgoed geeft Zaanstad karakter!* - in de monumentenkrant van Zaanstad.

Overleg inzake het Convenant met de gemeente Zaanstad

Onze vereniging heeft regelmatig overleg met de Gemeente Zaanstad. In het overleg met de afdeling monumenten nemen we alle mogelijke knelpunten door.

Jaarlijks mogen we 10 panden voordragen voor de gemeentelijke monumentenstatus.

In 2020 stelden we voor: de begraafplaats Koog aan de Zaan bij de Zuiderkerkstraat, Padlaan 40-40a, Padlaan 44-44a, Padlaan 48-50, Padlaan 54-56, Padlaan 60, Padlaan 62-64, Padlaan 70, Zuideinde 244, Hogedijk 66-68, Westzijde 134 en Lagedijk 33.

Het college stelde vervolgens begin februari 2021 de gehele voorgestelde lijst vast.

Een nieuwe lijst, met meer en minder bedreigde panden en daarmee urgente voordrachten voor gemeentelijke bescherming, is formeel op 11 november 2021 bij de gemeente ingediend.

De behandeling van die procedure en waardering van de panden zal in 2022 worden afgerond.

Bovendien is er door onze vereniging een lijst met panden uit de wederopbouwperiode voor gemeentelijke bescherming voorgedragen. Ook deze lijst zal in 2022 worden vastgesteld.

De beoordeling van de redengevende omschrijvingen, de waardering en beschermingsprocedure is reeds in een afrondende fase.

Renovatie of sloop/nieuwbouw?

Bij het met de gemeente bespreken van Het Rode Buurtje in Zandijk tekenen we protest aan tegen de sloop van huizen in de Domela Nieuwenhuisstraat. We breken ook hier een lans voor renovatie, want dat is ook financieel een goede optie.

We schreven een brief aan de minister waarbij we verzochten om de korting op de verhuurdersheffing bij sloop/nieuwbouw ook toe te kennen bij renovatie.

Handhaving rond erfgoed

Op 23 maart vond een handhavingsoverleg plaats waarbij wij de burgemeester en wethouders informeerden over actuele knelpunten en wetsovertredingen. Een traject voor handhaving werd afgesproken en is in uitvoering.

Vanuit Zaans Erfgoed en Zaans Schoon is een rapportage gemaakt van maar liefst 38 pagina's met allerlei zaken die op de Zaanse Schans in strijd zijn met het bestemmingsplan, het beeldkwaliteitsplan, de welstandsparagraaf, het beschermd dorpsgezicht en de monumentenwet. Wij dienden daarbij een formeel verzoek tot handhaving in. De behandeling van dit verzoek loopt nog.

Sloop of behoud Beatrixflat

Bij de behandeling van het plan-Peperstraat in de gemeenteraad hebben we ons ingezet voor het behoud van de Beatrixflat. We dienden een bezwaarschrift tegen sloop in omdat dit pand een zeer kenmerkend element is van de wederopbouwarchitectuur.

Behoud status Rijksmonument

Succes behaalden we met onze actie/brief om het Rijk ervan te overtuigen dat het zeer onwenselijk is om De Jonge Prins in Wormerveer uit het register van rijksmonumenten te schrappen. We schreven dat De Jonge Prins qua beeld en uitstraling een tastbaar object is in het historische dorp Wormerveer. Hierbij is de ontwikkeling vanaf de middeleeuwen afleesbaar met zichtbare gevels die kenmerkend zijn voor de houtarchitectuur. De Zuidgevel vanaf 1885 en de Oostgevel van het begin 1600.

Het Rijk liet ons weten dat De Jonge Prins een Rijksstatus zal behouden.

Overleg woningcorporaties

In het najaar hebben we nadere kennismakingsgesprekken gehad met de bestuurders van ZVH en Parteon. Onze intentie is om in een vroegtijdig stadium van stedenbouw ontwikkelingen met elkaar kennis uit te wisselen. We vervolgen deze gesprekken.

Platform-bijeenkomst voor alle erfgoedorganisaties

Onze contacten met de overige erfgoedorganisaties vinden op jaarlijkse basis ook plaats in het Platform Zaanse Geschiedschrijving. Dit jaar kwamen we bijeen in de Wormerveerse Vermaning, op 13 oktober. Allerlei onderwerpen passeren daarbij de revue, we maken hier plannen voor een volgende editie van de Erfgoedmarkt en stemmen activiteiten op elkaar af. We onderzoeken hoe we dit overleg structureel kunnen verbeteren.

Diverse activiteiten

We gaven een reactie op de Welstandsnota van Zaanstad, gaven een reactie op de Erfgoednota Wormerland, leverden een bijdrage voor het onderhoud van de begraafplaats te Koog aan de Zaan en kwamen met Zaanstad overeen dat er een vaste ligplaats voor de Shtandart werd bepaald.

Enthousiast werkten we mee met het voorbereiden en organiseren van de Zaanse Geschiedenis Quiz, die gelukkig weer gewoon in de kleine zaal van het Zaantheater gehouden kon worden.

Tenslotte sluiten we dit jaarverslag af met het uitspreken van onze dank voor de goede samenwerking met afdeling Monumenten van gemeente Zaanstad.